

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Oslo, 23.12.2022

Innspill til Utsynsmeldingen

Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL) er en faginteresseorganisasjon for interiørarkitekter og møbeldesignere med masterkompetanse. NIL har ca. 550 yrkesaktive medlemmer. Kun medlemmer i NIL kan benytte MNIL®.

NIL ivaretar medlemmenes faglige og juridiske interesser og arbeider for å styrke fagene og profesjonens synlighet.

Nedenfor følger innspill til melding om fremtidens kompetansebehov – Utsynsmeldingen.

Arkitektfagene er viktig for det grønne skiftet og en bærekraftig samfunnsutvikling

Arkitekter, landskapsarkitekter og interiørarkitekter besitter avgjørende kompetanse for at Norge skal å lykkes med de omstillinger som kreves for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling.

- Kompetansebehovet for fremtiden må kobles opp mot omstilling til det grønne skiftet. Utdanninger som kombinerer teknologi, brukerfokus og kreativitet er helt avgjørende for omstilling og er allerede sterkt etterspurt i offentlig og privat sektor.
- Det er viktig at kompetansebehovet sees med et helhetlig blikk, både kortsiktig og langsiktig. De kortsiktige behovene må adresseres i utsynsmeldingen for å sikre Norge den kompetansen samfunnet behøver.
- NIL ber om en sterkere refleksjon fra styrende myndighet om hvordan de vil sikre at studier, hvor kompetansebehovet i samfunnet er høyt, prioriteres tydeligere.
- Det må etableres et styrings- og finansieringssystem som gir tilstrekkelig fleksibilitet og som også gjør det lønnsomt for institusjonene å satse på etter- og videreutdanning.

For få masterplasser/profesjonsutdanningsløp for interiørarkitekter i Norge

I Norge er det kun to studiesteder som tilbyr et femårig utdanningsløp for interiørarkitekter, Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) og Universitetet i Bergen/Kunst, musikk og design (tidligere Kunst- og designhøgskolen i Bergen). Til sammen uteksaminerer de 22-25 med *master i design, interiørarkitektur og møbeldesign* hvert år. Dette er altfor få, da det er et stort utdekket behov for interiørarkitekter med masterkompetanse i markedet.

Interiørarkitektfaget er i stigende grad etterspurt. Interiørarkitekter har en viktig rolle i det grønne skiftet. De besitter både erfaringen og kompetansen som skal til i forhold til gjenbruk av bygninger, bygningsmaterialer - og ikke minst inventar.

Miljø og bærekraft er en grunnpilar i interiørarkitektfaget. Dette omhandler arealeffektivitet, fleksibilitet i bygde løsninger, gjenbruk av eksisterende bygningsmasse, gjenbruk av interiør og valg av riktige bygningsmetoder, valg av riktige produkter og materialer både i byggeprosessen og i innredningen.

Arealeffektivitet og gjenbruk av bygninger til offentlig bruk

Interiørarkitektens kompetanse innen programmering og analyse av brukerbehov, med utgangspunkt i behov nå og i fremtid, har resultert i banebrytende arealeffektive løsninger.

Å flytte eller bygge om representerer en formidabel anledning til å tilpasse bedriftene til oppdaterte og framtidrettede løsninger som også er bærekraftige.

Menneskesentrert design

Interiørarkitekten jobber tett på mennesket i all sin virksomhet. Fagets fokus på prosess og metodikk gjør interiørarkitekten ekstra egnet til brukerprosesser/-involvering og menneskesentrert design, både i helse og omsorg - og i utviklingen av fremtidens læringsarenaer og arbeidsplasser.

Universell utforming

Interiørarkitekten er fagdisiplinen som forvalter Universell Utforming innendørs i våre bygde omgivelser. Denne spesialkompetanse er i stigende grad nødvendig i et inkluderende samfunn.

Forvaltning av en kulturarv

Innenfor bygningsvern er interiørarkitektens fagkompetanse på riktig behandling av historiske interiører og inventar nødvendig.

Design og formgivning er et etterspurt og viktig fag i norsk industri, hvis vi vil fortsette å ha en møbelindustri i dette landet.

Øvrige argumenter

- Tilgangen til fagutdannede med master har stått ganske stille og er mye lavere enn behovet i bransjen tilsier. Interiørarkitektkontorene/arkitektkontorene får ikke ansatt den masterkompetansen de har behov for. Dette er til hinder for den ønskede utviklingen i retning av mer lik formell utdanning i alle arkitekturfagene.
- I tilbudsprosesser etterspør spesielt offentlige aktører formalkompetanse. Her må interiørarkitektkontorene svare opp med bemanning på masternivå for å oppnå maks poengscore. Med andre ord etterspør det offentlige en faglig kvalitet de ikke leverer tilstrekkelig utdanningsplasser til.
- Prosjektene i vår bransje, blir stadig mer komplekse og med mange flere fag involvert fra tidlig fase. Her kreves det en bredere og dypere forståelse av prosessen med krav til faglig fordypning som en masterutdanning gir mer rom for.

- Vi ser et økt fokus på brukermedvirkning i prosesser interiørarkitekten er involvert i. Det skal utvikles gode miljøer, folk skal trives og det skal være hensiktsmessig utforming i forhold til aktivitetene som skal foregå der. For å få dette til, legges det i stadig større grad opp til god deltakelse fra brukerne selv. Interiørarkitekten engasjeres ofte for å lede brukerne gjennom slike krevende prosesser. I tillegg til mer tradisjonell designutforming, innebærer dette innhenting av fakta/kunnskap, teori, analyser og kategorisering av informasjon. Den teoretiske delen av en master gir interiørarkitekten godt grunnlag for å utføre slike oppdrag.
- Vår bransje, bygg og utvikling, er i en rivende utvikling. Det stilles krav til transformasjon, ombruk/gjenbruk, sirkulær arkitektur, omsorgsfull arkitektur. Herunder følger også sertifiseringer (Breeam, Well), EU-taksonomi og forskriftskrav med mer. For å sikre et godt faglig nivå i vår bransje, må selve utdanningsløpet være langt nok for å kunne ta opp flere relevante faglige krav som vil møte studentene når de skal ut i jobb.

Det er et stort behov for flere statlig finansierte 5-årige studieløp for interiørarkitekter

Det er behov for interiørarkitektkompetansen i alt fra utdanningsinstitusjoner, universiteter, offentlig forvaltning og i det private næringsliv. Faget burde, og kunne vært, representert i langt større grad enn det er i dag hvis det hadde blitt utdannet flere innen faget.

Norge trenger flere statlige finansierte 5-årige profesjonsutdannelseløp for interiørarkitekter på de etablerte utdanningsinstitusjonene.

NIL oppfordrer i tillegg til at det etableres nye 5-årige profesjonsutdannelser for interiørarkitekter også ved andre høgskoler/universitet i andre byer enn Oslo og Bergen, for eksempel ved de utdanningsinstitusjonene hvor man allerede har etablerte designstudier.

Etablering av eget tverrfaglig studium for bærekraftige bygg og byer?

NIL ønsker også avslutningsvis å så tanken om etablering av et eget masterstudium, eller videreutdanningsstudium, for «bærekraftige bygg og byer» der arkitekter, interiørarkitekter, planleggere og landskapsarkitekter alle kunne studere sammen for en felles plattform og forståelse for bærekraft i arkitekturfeltet. Interiørarkitektfaget har mye å tilføre de andre faggruppene - og også mye vi kan lære mye av dem.

Med vennlig hilsen

**Norske interiørarkitekters og
møbeldesigneres landsforening**

Mona Lise Lien
Daglig leder
971 76 230
mona.lise.lien@nil.no